Procedura leczenia odwykowego

Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zagnańsku

Leczenie osób uzależnionych od alkoholu jest dobrowolne, a przymus leczenia może być nałożony jedynie przez Sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania spraw o zobowiązanie do leczenia odwykowego są wydziały rodzinne i nieletnich w Sądach Rejonowych.
Niniejszą procedurę regulują przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do Sądu Rejonowego wniosek o zobowiązanie do leczenia odwykowego mogą złożyć wyłącznie 2 instytucje:

- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Prokuratura.

Złożenie wniosku przez inne instytucje bądź osoby fizyczne bezpośrednio do sądu, a nie za pośrednictwem GKRPA, bądź prokuratury spowoduje odrzucenie go jako pochodzący od osoby nieuprawnionej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjmuje wnioski o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu, które posiadają miejsce zamieszkania lub pobytu na terenie gminy Zagnańsk. Zgłoszenia przyjmowane są osobiście w Centrum Usług Społecznych w Zagnańsku każdego dnia roboczego przez uprawnionego pracownika. Posiedzenia komisji odbywają się w ostatnią środę każdego miesiąca od godz. 14.00.

PRZEBIEG PROCEDURY:

KROK 1 – zgłoszenie
Aby zgłosić osobę na leczenie odwykowe, należy wypełnić wniosek i złożyć go do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wniosek może złożyć dowolna osoba lub instytucja (np. ośrodek pomocy społecznej, policja, prokuratura, szkoła, zakład pracy, kurator, izba wytrzeźwień). Zdarza się, że członkowie rodziny chcąc uniknąć sytuacji konfliktowych z alkoholikiem zgłaszają problem dzielnicowemu lub pracownikowi socjalnemu. Wówczas to policja lub ośrodek pomocy społecznej stają się wnioskodawcami, a składany wniosek zawiera odpowiednie uzasadnienie.
Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na leczenie odwykowe można skierować osobę, która:

1. powoduje rozkład życia rodzinnego,
2. demoralizuje nieletnich,
3. systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny,
4. uchyla się od zaspokajania potrzeb rodziny.

Podczas składania wniosku można podać dane osób mogących być świadkami w sprawie przed sądem.

KROK 2 – gromadzenie informacji
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zbiera informacje na temat osoby zgłoszonej – z policji, pomocy społecznej. Na spotkanie z Komisją zaprasza się osobę zgłoszoną, w uzasadnionych przypadkach wnioskodawców lub świadków. Zaproszenia na rozmowę motywującą wysyłane są zawsze listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
Możliwe są następujące wersje wydarzeń:
Wariant 1 – osoba zaproszona na rozmowę zgłasza się na posiedzenie Komisji
Komisja informuje o wpłynięciu wniosku i celu spotkania. Omawia się zebrane z wywiadów informacje i stwarza się możliwość szerszego spojrzenia na problem alkoholowy. Osobie zgłaszającej się przedstawiona zostaje propozycja podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego. Leczenie jest bezpłatne.
Jeżeli osoba uzależniona podejmie decyzję o dobrowolnym leczeniu podpisuje w siedzibie Komisji zobowiązanie, iż w ciągu 2 tygodni zgłosi się do wybranej placówki celem podjęcia leczenia. W przeciągu 1 miesiąca dostarczy Komisji pisemne poświadczenie zgłoszenia się na leczenie i do ostatniej środy każdego miesiąca będzie przedstawiała pisemne poświadczenie kontynuowania leczenia odwykowego. Po zakończeniu terapii przedstawi natomiast zaświadczenie o zakończeniu leczenia odwykowego.
Niedopełnienie powyższych terminów lub przerwanie leczenia powoduje, iż sprawa kierowana jest do sądu, o czym osoba uzależniona jest informowana podczas podpisywania zobowiązania.
Jeżeli leczenie realizowane jest skutecznie (tzn. pacjent kończy terapię i utrzymuje abstynencję) Komisja po 2 latach umarza sprawę.
Jeżeli osoba zgłaszająca się na zaproszenie Komisji oświadcza, iż nie ma problemu alkoholowego, a zgromadzone informacje

dowodzą uzależnienia od alkoholu, sprawa kierowana jest do Sądu Rejonowego. Przed skierowaniem wniosku do sądu Komisja kieruje osobę zgłoszoną na badanie przez biegłych sądowych (otrzymuje ona skierowanie, w którym wyznacza się dzień i godzinę badania).
Badanie w przedmiocie uzależnienia przeprowadza dwuosobowy zespół biegłych, złożony z lekarza psychiatry i psychologa. Jeżeli osoba skierowana na badanie nie zgłasza się, odmawia poddania się badaniu, biegły przedstawia te okoliczności w sporządzonej notatce. Opinie przekazywane są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Komisja zaprasza zainteresowane strony na odczytanie opinii biegłych. Kiedy biegli orzekający nie stwierdzili uzależnienia, Komisja umarza sprawę. Jeśli natomiast biegli rozpoznali uzależnienie Komisja odczytuje zapisaną w opinii diagnozę i przedstawia propozycje leczenia zgodnie z zaleceniem biegłych tj. leczenie ambulatoryjne lub stacjonarne.
Przebieg leczenia jest monitorowany przez Komisję. Jeżeli Komisja nie uzyskuje potwierdzeń kontynuowania leczenia przez zobowiązanych przesyła sprawę do sądu. Jeżeli leczenie jest realizowane skutecznie, tj. pacjent kończy terapię i utrzymuje abstynencję, komisja po dwóch latach umarza sprawę.
Wariant 2 – osoba zaproszona na rozmowę nie zgłasza się
Jeżeli osoba zgłoszona na leczenie nie stawia się na pierwsze wezwanie, wysyłane jest kolejne. Jeżeli osoba zgłoszona nie stawi się dwukrotnie, za trzecim razem kieruje się do Sądu Rejonowego wniosek o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
Wariant 3 – osoba zgłoszona nie stawia się na żadne wezwanie
Jeżeli osoba zgłoszona na leczenie nie stawia się na żadne wezwanie przed Komisją, a zebrane informacje wskazują na uzależnienie od alkoholu, wówczas Komisja kieruje do Sądu Rejonowego wniosek o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

KROK 3 – Kierowanie wniosku o przymusowe leczenie do Sądu
Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach:

- gdy osoba nie zgłosi się na zaproszenie bądź wezwanie na rozmowę motywacyjną, a zebrane z wywiadów informacje potwierdzają uzależnienie od alkoholu,
- gdy osoba zgłosi się na zaproszenie bądź wezwanie na rozmowę motywacyjną i oświadczy, że nie zgadza się na dobrowolne leczenie odwykowe,
- gdy osoba przerwie dobrowolnie podjęte leczenie odwykowe.

KROK 4 – Orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu
Zgodnie z obowiązującymi przepisami Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wpłynięcia wniosku Komisji o przymusowe leczenie uczestnika. Sąd w pierwszej kolejności uczestnika postępowania kieruje na badanie przez biegłych. Postępowanie sądowe może się przedłużać np. z powodu nieobecności uczestnika, uchylania się od badania przez biegłych, przedstawiania innych dowodów itp. Sąd ma uprawnienia do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, jak również na badanie. Postępowanie przed sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne. Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Ten etap postępowania odbywa się bez udziału członków Komisji. W toku postępowania Sąd może wydać następujące postanowienia:
a) oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona,
b) o obowiązku leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, czyli w szpitalu).
Postanowienie sądu o zobowiązaniu do leczenia odwykowego w formie pisemnej otrzymuje osoba uzależniona oraz placówka odwykowa, w której ma odbywać się leczenie. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na wniosek może otrzymać odpis postanowienia sądu w danej sprawie. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa nie dłużej niż 2 lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić nadzór kuratora.

KROK 5 – Zmiana orzeczenia sądu
Gdy leczenie w warunkach ambulatoryjnych nie przynosi pożądanych efektów, nie jest prawidłowo realizowane przez pacjenta lub zostało przerwane – sąd może zmienić formułę leczenia na stacjonarną w oddziale całodobowym.